

Aleksandr Mensjikoff

Aleksandr Danilovitsj Mensjikoff (Moskou 1673(?) - Berjozovo, West-Siberië, 1729) was een Russisch staatsman, gouverneur van Sint Petersburg, hertog van Ingermanland en na de dood van Peter de Grote in 1725 gedurende twee jaar feitelijk alleenheerser over Rusland.

Mensjikov was de zoon van een stalknecht en begon als pasteitjesverkoper in Moskou en kon lezen noch schrijven. Hij trad als 14-jarige in dienst bij de Zwitserse hugenoot François Lefort uit Genève, steun en toeverlaat van Peter de Grote.

In 1697-1698 vergezelde hij als vrijwilliger tsaar Peter de Grote op zijn reis naar de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden en Engeland. Mensjikov en de tsaar brachten een bezoek aan het rariteitenkabinet van Frederik Ruysch en bestudeerden op de VOC-werven de scheepsbouw.

Hij werd door Peter de Grote in Zaandam aangewezen om bij Gerrit Jans Stuurman het masten maken te leren. Menschikoff woonde met Gabriël Golofkin in een huis aan het Vinkenpad. Al snel verzocht hij de tsaar om op de werf in Amsterdam te mogen werken.

Na de dood van Peter de Grote werd Menschikoff voorzitter van de zes man sterke geheime raad, die czarina Catharina op zijn voorstel instelde. Deze raad regelde de staatszaken, waarbij Menschikoff zich na de dood van Catharina steeds meer als een potentaat ontwikkelde. Hij probeerde zijn dochter Maria te laten trouwen met de pas 16-jarige tsaar Peter II, de zoon van zijn vriend en beschermer. Een hofintrige, opgezet door graaf Aleksej Dolgoroeki en Gabriël Golofkin werd hem uiteindelijk fataal. Menschikoff werd gearresteerd en vervallen verklaard van al zijn titels. Zijn enorme bezittingen werden in beslag genomen en de voormalige bakkersknecht werd met vrouw en kinderen verbannen naar Siberië, waar hij twee jaar later in armoedige omstandigheden stierf.